

6. ΙΛΙΑΔΟΣ Ζ

πῇ ἔβη Ἀνδρομάχῃ λευκώλενος ἐκ μεγάροιο;
ἥτις πῃ ἐστι γαλόων ἡ εἰνατέρων ἐϋπέπλων,
ἥτις Ἀθηναῖς ἔξοιχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
Τρφαὶ ἐϋπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἵλασκονται";

380

Τὸν δ' αὐτὸν ὀτρητὴν ταμίην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
“Ἐκτορ, ἐπεὶ μάλιστα ἀνωγας ἀληθέα μνήσασθαι,
οὔτε πῃ ἐστι γαλόων οὔτε εἰνατέρων ἐϋπέπλων
οὔτε ἐστι Ἀθηναῖς ἔξοιχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
Τρφαὶ ἐϋπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἵλασκονται,
ἄλλος ἐπὶ πύργον ἔβη μέγαν Ἰλίου, οὐνεκὲν ἄκουσε
τείρεσθαι Τρῶας, μέγα δὲ κράτος εἶναι Ἀχαιῶν.
ἥτις μὲν δὴ πρὸς τέλος ἐπειγομένη ἀφικάνει,
μαινομένη ἔκκυνα· φέρει δὲ ἄμα πᾶντα τιθῆνη.”

“Ἡ δέ γυνὴ ταμίη, οὐδὲν δέπεστο δώματος Ἐκτωρ
τὴν αὐτὴν δόδον αὐτὶς ἐϋκτιμένας κατέστησε.
εὗτε πύλας ἵκανε διερχόμενος μέγα ἀστυν
Σκαιάς, τῇ ἄρτι ἔμελλε διεξίμεναι πεδίονδε,
ἔνθα ἄλοχος πολύδωρος ἐναπτίνη ἥλθε θέουσα
Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἡετίωνος,
Ἡετίων, δέ ἔναιεν ὑπὸ Πλάκωνος ὑληέστη,
Θήβης Ὄποπλακή, Κιλίκεστος ἄνδρεσσιν ἀνάσσων.
τοῦ περ δὴ θυγάτηρ ἔχεθε Ἐκτορὶ χαλκοκορυστῆ.
ἥτις ἐπειτὴν ἦτησε, ἄμα δὲ ἀμφίπολος κλείνει αὐτῆς
παῖδας ἐπὶ κόλπῳ ἔχοντος ἀταλάφρονα, μήπιον αὐτως,
Ἐκτοριδῆν ἀγαπητόν, ἀλλγικον ἀστέρι καλῷ,
τόν δὲ Ἐκτωρ καλέσκει Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Ἄστυνάκτην· οἶος γὰρ ἐρύετο Ἰλιον Ἐκτωρ.
ἥτις δέ μὲν μειδῆσεν ἴδων ἐστι πᾶντα σιωπῆ.

Ἀνδρομάχη δέ οἱ ἄγχι παρίστατο δάκρυ χέοντα,
ἐν τῷ ἄρτα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τῷ ἔφατος ἔκ τοῦ δύναμες.
“δαμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος, οὐδὲν δέλεαρεις

380 a (= 386) A L¹² V¹⁶ V¹⁹ V²² V²³ al.   393 τῇ τῷ f U¹: τῇ δ' g
al.: τῇ γὰρ εἰς διεξέναι εἴγι al.   400 ἐπιτέλην q L¹⁰ L¹⁹ U⁶ V¹⁶
V²³ al.   κόλπον b d g i p

6. ΙΛΙΑΔΟΣ Ζ

παῖδά τε νηπίαχον καὶ ἔμπορον, ἢ τάχα χήρη
σεῦ ἔσομαι· τάχα γάρ σε κατακτανέοντιν Ἀχαιοὶ
πάντες ἐφορμηθέντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδοιν εἴη
σεῦ ἀφαμαρτούσῃ χθόνα δύμεναι· οὐ γὰρ ἔτεν
ἔσται θαλπωρή, ἐπεὶ ἀν σύ γε πότμον ἐπίσπης,
ἄλλος ἄχε· οὐδέ μοι ἔστι πατὴρ καὶ πότνια μῆτηρ.
ἥτοι γὰρ πατέρος ἄμὸν ἀπέκτανε δῆος Ἀχιλλεύς,
ἐκ δὲ πόλιν πέρσεν Κιλίκων εὖ ναιετάουσαν,

410

Θήβην υψίπουλον· κατὰ δὲ ἔκτανεν Ἡετίωνα,
οὐδέ μιν ἔξενάριξε, σεβάσσατο γὰρ τό γε θυμῷ,
ἄλλος ἄρα μιν κατέκηε σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισιν
ἥδε ἐπὶ σῆμα ἔχεεν· περὶ δὲ πτελέας ἐφύτευσαν
νύμφαι δρεστιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιοχοι.
οἱ δέ μοι ἐπτὰ κασίγνητοι ἔσται ἐν μεγάροισιν,
οἱ μὲν πάντες ἱῷ κίον ἥματι Ἀϊδος εἴσω.
πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῆος Ἀχιλλεὺς
βουσὸν ἐπὶ εἰλιπόδεσσι καὶ ἀργενῆς δίεσσι.
μητέρα δέ, ἡ βασίλευεν ὑπὸ Πλάκωνος ὑληέστη,
τὴν ἐπεὶ ἀρτοῦ δεῦρον ἥγαγεν ἄμας ἄλλοισι κτεάτεσσιν,
ἀψος δὲ τὴν ἀπέλυσε λαβὼν ἀπερέστι ἄποινα,
πατρὸς δέ ἐν μεγάροισι βάθλον Ἀρτεμισίον.
“Ἐκτορ, ἀτὰρ σύ μοι ἔστι πατὴρ καὶ πότνια μῆτηρ
ἥδε κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης·
ἄλλος ἄγε νῦν ἐλέαιρε καὶ αὐτοῦ μίμην ἐπὶ πύργῳ,
μὴ παῖδας δρφανικὸν θήγης χήρην τε γυναῖκα·
λαὸν δὲ στήσον παρ' ἐριωέν, ἔνθα μάλιστα
ἀμβατός ἔστι πόλις καὶ ἐπιδρομον ἐπλετο τεῖχος.
τρίς γὰρ τῇ γῇ ἐλθόντες ἐπειρήσανθ' οἱ ἄριστοι
ἄμφοις Αἴαντε δύνω καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα
ἥδε ἄμφοις Ἀτρεΐδας καὶ Τυδέος ἄλκιμον νιόν·
ἥ πού τέσσαν σφιν ἔνισπε θεοπροπίων εὖ εἰδώς,

415

408 ἔμπορον μέρον v. l. ant.   415 ναιετάουσαν c e p q al.: -άωσαν
vulg.: -όωσαν Ar.   433-439 ath. Ar.   434 ἀμβατή Callistratus
435 τῇδε v. l. in A, c i T al.   437 Ἀτρεΐδα Dem. Ixion : Ἀτρεΐδην
M⁶ V¹⁶

6. ΙΛΙΑΔΟΣ Ζ

ἢ νυ καὶ αὐτῶν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.”

Τὴν δὲ αὐτὲ προσέειπε μέγας κορυθαιόλος Ἐκτωρ. 440
 “ἢ καὶ ἐμοὶ τάδε πάντα μέλει, γίνναι· ἀλλὰ μάλ’ αἰνῶς
 αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἐλκεσιπέπλους,
 αἱ κε κακὸς ὡς νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο.
 οὐδέ με θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλὸς
 αἰεὶ καὶ πρώτοισι μετὰ Τρῷεσσι μάχεσθαι, 445
 ἀρνύμενος πατρός τε μέγα κλέος ἥδ’ ἐμὸν αὐτοῦ.
 εὐ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν.
 ἔστεται ἥμαρ ὅτ’ ἂν ποτ’ δλώλῃ Ἰλιος ἵρῃ
 καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἔϋμελίω Πριάμοιο.
 ἀλλ’ οὐ μοι Τρώων τόσον μέλει ἄλγος ὀπίσσω, 450
 οὕτ’ αὐτῆς Ἐκάβης οὕτε Πριάμοιο ἄνακτος
 οὕτε κασιγνήτων, οὐ κεν πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
 ἐν κονίησι πέσοιεν ὑπ’ ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
 δοσον σεῦ, ὅτε κέν τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 δακρυόεσσαν ἄγηται, ἐλεύθερον ἥμαρ ἀπούρας.” 455
 καὶ κεν ἐν Ἀργεί ἐοῦσα πρὸς ἄλλης ἴστὸν ὑφαίνοις,
 καὶ κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηΐδος ἢ Ὄπερείης
 πόλλα ἀεκαζομένη, κρατερὴ δὲ ἐπικείσετ’ ἀνάγκη.
 καὶ ποτέ τις εἴπησιν ἰδὼν κατὰ δάκρυ χέουσαν.
 “Ἐκτορος ἥδε γυνή, δος ἀριστεύεσκε μάχεσθαι 460
 Τρώων ἱπποδάμων, ὅτε Ἰλιον ἀμφιμάχοντο.”
 ὡς ποτέ τις ἔρεε· σοὶ δὲ αὖ νέον ἔστεται ἄλγος
 χήτει τοιοῦθ’ ἀνδρὸς ἀμύνεω δούλιον ἥμαρ.
 ἀλλὰ με τεθνητὰ χντὴ κατὰ γαῖα καλύπτοι,
 πρώ γε τι σῆς τε βοῆς σοῦ θ’ ἐλκηθμοῦ πυθέσθαι.” 465

“Ως εἰπὼν οὐ παιδὸς ὀρέξατο φαίδυμος Ἐκτωρ.
 ἀψ δὲ πάϊς πρὸς κόλπον ἐνίζωνοι τιθήνης
 ἐκλινθη ἵαχων, πατρὸς φίλον δψψ ἀτυχθείς,
 ταρβίθισα χαλκόν τε ἵδε λόφον ἵππιοχαίτην,

439 αὐτὸν v. l. ant.

447 γὰρ [μὲν] μὲν **εἱ** al.

443 ὁσ[η] ἦ L⁶ ss., γρ. V¹, v. l. ap. Eust.

449 ἔϋμελίωι A D Pe V¹⁶, agn. p²¹

-λιοιο [ἄνακτος] cit. p²¹
 (-οι, -ει) g al.

456 ἄργει οὖσα **εε** p²¹ al. 464 καλύψυ

6. ΙΛΙΑΔΟΣ Ζ

δεινὸν ἀπ’ ἀκροτάτης κόρυθος νεύοντα νοήσας.

ἐκ δὲ γέλασσε πατήρ τε φίλος καὶ πότνια μήτηρ· 470
 αὐτίκ’ ἀπὸ κρατὸς κόρυθ’ ἐλέτο φαίδυμος Ἐκτωρ,
 καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὶ παμφανόωσαν·
 αὐτὰρ δὲ γ’ ὃν φίλον νίδην ἐπεὶ κύνε πῆλε τε χερσών,
 εἴπε δὲ ἐπευξάμενος Διὶ τ’ ἄλλοισιν τε θεοῖσι· 475
 “Ζεῦ ἄλλοι τε θεοί, δότε δὲ δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι
 παῖδι ἐμόν, ὃς καὶ ἐγώ περ, ἀριπρεπέα Τρῷεσσιν,
 ὃδε βίην τ’ ἀγαθόν, καὶ Ἰλίον ἴφι ἀνάστειν·
 καὶ ποτέ τις εἴποι ‘πατρός γ’ ὃδε πολλὸν ἀμείνων,
 ἐκ πολέμου ἀνώντα· φέροι δὲ ἔναρα βροτόεντα
 κτείνας δῆιον ἄνδρα, χαρείη δὲ φρένα μήτηρ.” 480

“Ως εἰπὼν ἀλόχοιο φίλης ἐν χερσὶν ἔθηκε
 παῖδι ἔον· ἡ δὲ ἄρα μν κηδεῖ δέξατο κόλπῳ
 δακρύσσεν γελάσασα· πόσις δὲ ἐλέησε νοήσας,
 χειρὶ τέ μν κατέρεξεν ἔπος τ’ ἔφατ’ ἐκ τ’ ὄνομαζε· 485

“δαιμονίη, μῆ μοί τι λίην ἀκαχίζεο θυμῷ·
 οὐ γάρ τις μ’ ὑπὲρ αἰσαν ἀνὴρ Ἀϊδι προϊάψει·
 μοῖραν δὲ οὐ τινὰ φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,
 οὐ κακόν, οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ἐπὶην τὰ πρῶτα γένηται.
 ἀλλ’ εἰς οἶκον ιοῦσα τὰ σ’ αὐτῆς ἔργα κόμιζε,
 ιστόν τ’ ἥλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
 ἔργον ἐποίησθαι· πόλεμος δὲ ἀνδρεσσι μελήσει
 πᾶσι, μάλιστα δὲ ἐμοὶ, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάσιν.”

“Ως ἄρα φωνήσας κόρυθ’ ἐλέτο φαίδυμος Ἐκτωρ
 ἵππουριν ἀλοχος δὲ φίλη οἰκόνδε βεβήκει
 ἐντροπαλιζομένη, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσα.
 αῖψα δὲ ἐπειθ’ ἵκανε δόμους εὖ ναιερόντας
 Ἐκτορος ἀνδροφόνοιο, κιχήσατο δὲ ἐνδοθι πολλὰς

475 εἴπε δὲ Ar.: εἴπε τ’ U⁵ V⁴ V¹⁸: εἴπει vulg. 477 ἄρτιπ. p²¹ A
 478 βίην ἀγαθόν τε v. l. ant., c e h C D T al.: βίην τ’ ἀγαθόν τε
 a b Al.: βίην ἀγαθόν p N⁴ V¹⁴: η κοινή βίην διχ[α του τε] p²¹
 479 εἴποι cit. Nic., A ss. B C V¹⁸: εἴπησι vulg. γ’ ὅδε Ar. U¹ V¹⁸:
 δ’ γε vulg. ἀμείνω M⁵ T (cf. A 80) 484 ἐλέαιρε c e h 1 D al.
 493 ita p²¹ Epict. iii. 103. ἐμοὶ δὲ μάλιστα cet.